

P. 134. RĂVAȘUL

Editor și redactor resp.:
Petru P. Barițiu

Adresa: Jokai u. 6.
Pe 1 an (52 nri de câte 16 pag.) 6 cor.
Pe o jumăt. de an (26 de nri) 3 cor.

Intemeietorul foi:
Dr. E. Dăianu.

Crestături.

— **Cum să fie căpeteniile?** D. Iorga, în articolul său publicat în nr. 1 al »Luptei« din Budapesta zice:

Astăzi neamul are nevoie, în orice ținut al său, de căpetenie nouă, cu îndreptări și simțiri nouă. Să nu scrie și să nu vorbească în deșert, ci cu bună chibzuială și cu siguranță de spor. — Să nu se înșele în bine și să nu se înșele în rău. Să nu fie mai mult din clasă lor, decât din poporul lor, cu care au datoria de a se simți una, în toate împrejurările. Trebuie oameni, socotiți, reali, practici, oameni cari să calce pe pământ ca să privească cerul, iar nu să cadă striviți pe pământ, încercând să atingă dintr'un sbor cerul. Trebuie să fie în același timp icoane de muncă și de viață curată și bine înfrănată în toate.

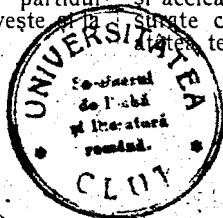
— **Ugron Gábor** scrie într'o gazetă: »N'are un partid situație mai ticăloasă, decât dacă e plin de trădători, pentru că fiecare pas, fiecare trăsătură, i-o știe contrarul înainte de a o face. Eară când este lipsă de a lua hotărâri energice, atunci trădătorii, totdeauna bineînțeleși între sine, provoacă ceartă internă. Decât hoțul de cai e mai primejdios servitorul, care-i joacă calul pe mână... Hoțul îți fură calul, dar tovarășul lui îți fură încrederea...

Trădătorii sunt de o sută de ori mai primejdioși decât înșiși dușmanii». — E vorbă de partidul independist, dar se potrivește și la alte partide...

— **Archiereii** bisericii române gr.-or. au bunul obicei, care ar trebui urmat și în biserica română gr.-cat. de a adresa scrisori pastorale către credincioși din prilejul sfintelor sărbători de Crăciun. Și în estan aceste pastorale au fost cetite în toate bisericile, publicate în multe foi întregi, în altele rezumate din ele, și astfel glasul autorizat al preasfințiților păstori de turme a fost ascultat în multe părți.

I. P. S. Metropolit Ioan Mețianu, în pastorală sa, descopere noile forme de iobăgie, în care se bagă creștinii noștri cu bun capul lor, și care este mai grea decât iobăgia feudală dinaintea de 1848.

»Pentru că — zice I. P. S. Sa — pe când în timpul iobăgiei aveau numai câte un stăpân, astăzi au mai mulți stăpâni, pentru cari trebuie să muncească. Au stăpân pe *băncile* dela cari iau împrumuturi, pe *boltașii* dela cari cumpără haine scumpe de fudulie, pe *birtașii* dela cari consumă beuturi scumpe și de multe ori și stricăcioase sănătății, și pe alții asemenea, încât bietul om, trebuie să muncească din greu pentru toți. În timpul iobăgiei nu se puteau vinde, pentru datorii, nici pământurile iobagilor, căci erau proprietatea domnilor de pământ, astăzi însă se vînd la dobă, nu numai casele și pământurile, ci și vitele și hainele celor datori, încât mulți dintre ei ajung pe drumuri, cu nevinoșia lor copilași. În timpul iobăgiei nu erau atâtea deregătorii, și aceia nu erau atât de împreunate cu plânsori, nu erau nici atâtea temnițe, și nici nu erau atât

590/1955

de pline cu făcători de rele, ca și astăzi. Și așa, de sine înțeles, nu erau nici atâtea dări câte sunt astăzi. Să-mi credeți, iubitorilor, că toate acestea și alte asemenea rele, provin numai din întunecarea minții, și că până când nu ne vom lumina și noi cu lumina cunoștinții, adusă în lume de Domnul, cu *lumina sfintei evanghelii* a Domnului nu ne vom putea mântui de rele, ce ne apasă.

Pentru a ne câștiga acea lumină, e neapărat de lipsă pentru tineri și bătrâni, fărăosebire, să îmbrățișăm tot cu mai mare căldură cele două așezăminte sfinte: biserica și școala, ca pe două făclii luminătoare.

»Pe lângă acestea, în timp liber, întruniți-vă, iubitorilor, în jurul preoților și învățătorilor voștri, pentru a vă citi cărți și scrieri, în cari bărbați luminați depun știința lor, pentru ca din toate acelea să vă luminați tot mai mult, și luminându-vă să vă știți feri de rele, făcând cele bune, să știți conduce bine și înțelepțește afacerile voastre«.

Astfel de sfaturi bune, spuse cu autoritatea arhierescă, și rostite în sfintele biserici, — mai curând ori mai târziu — trebuie să-și aibă roada lor culturală.

— **Ancheta învățătorilor români gr.-or.** hotărâtă de congresul naț. bisericesc a se ținea cu învățătorii din întreaga metropolă Sibiului, pe cum și cel din diecezele sufragane, s'a conchemat pe ziua de 10 Ian. n. 1907. Conducerea anchetei s'a încredințat directorului seminarial Dr. E. R. Roșca. Ancheta a ținut 2 ședințe, în 10 și 11 Ianuar. n. 1907.

În ședința primă, — după vorbirea de deschidere rostită cu înțelepciune de prezident, și după cuvintele de încurajare ale I. P. S. Salei Metropolitului, s'a consti-

tuit biroul, și s'a ales o comisie constatătoare din 15 învățători, — câte 5 din fie care eparhie, care să pregătească materialul de tractat și un proiect de conclus.

În ședința a doua, raportorul comisiunii de 15, dă cetera proiectului de conclus. Cu privire la îmbunătățirea salarelor, — după tractarea amănunțită a proiectului, ancheta enunță, ca salarele învățătorilor gr.-or. să se facă într-o formă cu cele ale învățătorilor celorlalte confesiuni. Ca mijloace să numesc: repartiție pe popor, fondurile bisericești și școlastice, crearea de fonduri nouă, înființarea de bănci populare, din venitul cărora, să se asigure un venit învățătorului pentru serviciul ce-l va face acolo. În caz extrem, să se ceară și ajutor dela stat dacă acela s'ar da fără a vătăma autonomia bisericească și școlară. Cuincuenalul are să-l primească învățătorul imediat după un serviciu de 5 ani.

Grija mijloacelor de învățământ să preocupe mai mult pe factorii și susținătorii de școale. Necerțării regulate a pruncilor de școală, să se pună capăt prin intervenirea și aplicarea tuturor legilor existente. Să se reformeze planul de învățământ în punctele și dispozițiunile sale, necorăspunzătoare în fie care eparhie să se institue un revizor școlar bărbat încercat în ale școlii și instrucțiunii, și în fie care protopopiat pe lângă protopopul să se mai pună câte un învățător, ales din cei mai pricepuți, și în chipul acesta, controla severă a instrucțiunii, să dea un nou curs trebilor școlare. Conchemarea anchetei acesteia va rămânea un fapt de mare importanță și va avea, cu hotărârile ei, bună înriurire asupra dispoziției învățătorilor. Prin acestea să va electriza cât de cât și mersul școlilor noastre. — ap. —

Foaia „Asociațiunii“.

A apărut »Țara Noastră« foaia poporală a »Asociațiunii« menită să fie organ de propagandă culturală în cele mai largi cercuri ale țărânimii noastre. Ideia acestei foi a fost salutată cu în-suflețire de toți cei ce se interesează la noi de treburile culturale. De aceea ne-am cutrămurat la vestea, că inițiatorii înșiși ar fi voind să pără-sească ideia, și să facă o foaie cu »nițică politică« sub cuvânt, că altfel nu te-ai putea apropia de inima poporului. Ne bucurăm, că de ceea ce ne-am temut, nu s'a întâmplat.

Nrul I. din »Țara Noastră« redactată de O. Goga, e o dovadă, că mai ușor poți străbate la inima poporului cu farmecul culturii, decât cu politica. Eată programul noiei foi:

Cătră carturarii nostri.

Din întreagă povestea neamului nostru se deslușește un mare și puternic adevăr: n'am fost neam de cetate, am fost totdeauna oameni de câmp și oameni de munte, săteni cari am asudat în munca petecului nostru de pământ. N'am avut o-rașe, n'am avut ziduri și turnuri de apărare. Au trăit și au murit ai noștri acolo în sătulețele dela poala munților. Acolo la plug ne-a ars soarele de veacuri și tot acolo am călcat po-trivnicia vremilor și am apucat ziua de astăzi.

Adevărurile acestei povești nu se frâng. Tot cei vechi suntem și astăzi. Numai fața lucrurilor e alta, temeiul e a-celaș. Poleiul vremii ne-a adus câte ceva nou, străin, — am primit multe și lucruri bune și lucruri slabe, dar în sufletul nostru au rămas aceleași îndemnuri, aceleași trebuințe.

Povața slovei a pătruns cu încetul și la noi. Din rân-durile oamenilor dela plug s'a ales câte cineva care a știut prețul bunătății învățaturii, s'a lipsit de băiatul lui, i-a așezat merinde în desagi și l'a trimis la oraș să învețe carte... Așa s'au smuls unul câte unul dela coarnea plugului toți oamenii nostri cu carte. Aceasta e povestea taturora; întrebați și pe advocatul și pe protopopu

Azi ştiutorii de carte s'au înmulţit. Au încăput în slujbe, s'au aşezat la oraşe. Şi-au zidit case, şi-au trimis copiii la şcoală să-i facă domni şi mai mari. Am început să avem o întreagă pătură de cărturari feciori şi nepoţi de ţărani cu toţii. Noi toţi cari învăţăm condeiul astăzi avem un tată sau un moş care se poartă în opinci.

Aceşti cărturari sunt chemaţi să steie la cârmă, să-şi deie seamă de toate trebuinţele vremilor schimbate şi cu poava învăţăturilor lor să deschidă drumuri prielnice bunăstării celor rămaşi acasă. Ei sunt datori să steie astăzi în fruntea rândurilor largi ale ţărănimii noastre, să fie sămănătorii gândurilor luminoase cari povăţuiesc cărările mulţimii fără număr... Ei ar fi să fie ostaşii meniţi să sarme întunerecul, — propoveditorii cuvântului înaintea celor lipsiţi de norocul luminii...

Dacă vrem să ne judecăm pe noi, să ne pipăim slăbiciunile şi să rostim judecată dreaptă, va trebui să mărturisim că aceste rânduri de cărturari n'au împlinit toate poruncile chemării lor. O ochire repede în jurul nostru ne lămureşte această judecată.

Pătrunderea slovei cumiţi până în toate unghiurile noastre, e o poruncă a vremii. Împlinirea acestei porunci e o datorie de cinste a tuturor acelor cari simt în sufletul lor amintirea gliei de unde au pornit la şcoală.

Noi ştiutorii de carte înfrăţiţi prin suflet şi sânge cu soartea sătenilor năcăjiţi, noi să sămănăm grăunţele luminii la sate. Să împlinim acest gând bun nu din meşteşug, ci din datorie. Să fie slova noastră povăţuitoare o răsplată pentru acea merinde aşezată de mâna muncită a părinţilor noştri în desagii cari ne-au întovărăşit la învăţătură. Noi suntem mutaţi numai cu trupul la oraşe, dar amintirea cu farmecele ei şi mintea cu cumpăna înţelegerii drepte, ne îndrumă la sate. La masa noastră de scris, când ni-se opreşte pe o clipă condeiul în alergarea lui pe hârtie, când trecem mâna ostenită pe frunte, gândul ni-se desleagă de tot împrejurul nostru şi se duce departe în tinda unei căsuţe albe. Acolo e cuibul vechiu ai nostru. Acolo sunt cei mulţi şi năcăjiţi slujitorii fără plată al cinstei. Acolo e sănătatea şi vigoarea noastră, puterea de premenire nouă a rândurilor de ostaşi slăbiţi, şi tot acolo e nădejdea vremilor viitoare.

Noi suntem datori să ne apropiem de aceşti oameni. Să le arătăm cărări nouă de trai şi să le lămurim dreptul lor de oameni. Nu e o sarcină grea pentru cărturarii noştri această datorie. Noi toţi trecuţi prin şcoale avem o cărăruie deosebită a învăţăturii câştigate.

Noi înţelegem nevoile lumii noastre. Noi ştim ce dureri poartă, ce amărăciuni suferă, ce năcazuri o sapă şi ce nădejdi o mai ţin în picioare. Ochii noştri ştiu pătrunde în sărăcia caselor cu straşina de paie, căci sărăcia lor e sărăcia de care ne-am poticnit şi noi în drumul nostru; noi ştim desluşi de acolo durerile şi trebuinţele. Noi avem şi glasul jertfei şi cel al milei în suflet; noi ştim cinstea osteneala zilelor de plug, ştim cântecetele şi poveştile serilor de iarnă, cunoaştem greul dărilor, cunoaştem vorba de poruncă a scriitoraşilor cu peana după ureche. Numai noi putem fi sfătuitoarii acestor oameni lipsiţi de sfat, batjocoriţi în întreagă viaţa lor de ceata mincinoşilor fără număr şi despoiaţi de toţi tâlharii pământului.

În îndemnurile frăţietăţii bune cu aceşti oameni năcăjiţi e a se căuta rostul acestei gazete. Rândurile ei vor fi povaţa ţăranilor noştri şi vor urmări trebuinţele lor. Toţi cărturarii noştri, cari simt în sufletul lor răsunetul datoriei ce cere împlinire, îşi vor spune cuvântul pe această hârtie, ale cărei foloase vor fi folosul aşezământului nostru cultural. Se vor spune cuvinte drepte şi se vor păzi hotarele cinstei. Se vor lauda numai cei vrednici şi vor fi loviţi păcătoşii. Se va preţui munca şi vor fi arătaţi cu degetul fanfaronii vorbei goale.

În aceste îndrumări căutăm împlinirea gândurilor noastre şi chemăm într'ajutor pe cei chemaţi.

Octavian Goga.

† OLGA DORINA PORUŢIU

— Comunicări de Unchiaşul. —

O lacrimă îmi umezeşte ochiul gândind, că unul din puţinele talente literare femeşti, ce soartea a sădit în neamul nostru asuprit din Ardeal — s'a străcurat spre vecinicie. Spirit de elită cu o cultură solidă, desăvârşită într'un mediu elegant, dar străin: Olga Dorina Poruţiu înzestrată cu un remarcabil talent poetic şi narator a atras atenţia celui mai de frunte prozator unguresc: Rákosi Jenő, mai ales prin foiletoanele sale sentimentale publicate în »Budapesti Hirlap«.

Urmând unei reflexiuni prieteneşti, care a primit-o cu senzibilitatea înţelegătoare, ce atât o caracteriza şi se reoglindea cu atâta blândeţă în ochii ei lucitori — mişcată de soartea neamului nostru şi bogăţia poeziei sale populare: Olga Dorina Poruţiu a luat, acum sunt vre-o câţiva ani, hotărârea de a se dedica în viitor numai gândului şi scrisului românesc. De atunci în insistenţa tacită a firii sale s'a adâncit în graiul,

portul, povestirea și versul poporului din jurul său. Cu privirea la ruinele vorbitoare ale vechii cetăți dela Almaş, una dintre mărturiile tragicei frământări ale neamului, mai ales în acest colț de țară clasic, Olga D. Poruțiu căuta a-și întări sufletul prin cunoașterea trecutului și a-și înviora imaginația prin visarea viitorului românesc. Sufletul ei însă era mai mult rezbatut de un subiectivism melancolic, ce se desfăcea cu tristetă din condei. Astfel se deprindea ea mereu în scrisul românesc, când moartea rupse firul delicatei sale fantazii lăsând unanime regrete la toți, cari cunoscândo deaproape au pus nădejdea, că într-o zi se va vesti o brăntă scriitoare neamului românesc.

Unchiașul îndurerat lasă să urmeze câteva file din scriesele ei gingașe ca omagiu amintirii aceleia, care era singura scriitoare română în nordul Transilvaniei. (Vom publica, în nr.ii viitori, o schiță a ei, o scrisoare către Rákosi Jenő, despre spiritul românesc, și câte-va strofe din versurile ei. Acum lăsăm să urmeze o dedicație, ce s'a închinat amintirii regretatei scriitoare).

DEDICAȚIE REPOSATEI OLGA DORINA

Poetă bard, cu lira frântă,
Te-ai risipit ca fumu'n vânt
Azi ție-ți cântă jalea sfântă
A bulgărilor de pământ

În alte lumi să 'ngână glasul
Duiosului tău, frânt condeiu...
În țințirim ții azi popasul
În calea lungă către ceriți

Te-ai stâns ca flacăra de pae...

... Pe cum topește ger'un crin

Noi te jelim, plângând părae,

Și zicem: Fie-ți somnul lin.

P-ii.

Din bătrâni.

Pe un minei manuscris românesc din Feleac: Aceasta sfântă carte adecă molitevnic rumânească de toate trebile ce se află întrânsul l'am început în postul crăciunului și l'am sfârșit în luna lui Iulie 19 zile. Că l'avut fi scris și mai curund de grabă ce n'am avut hârtie multă vreme. Dară dacă mi-a dat D-zeu hârtie eu l'am sfârșit acum în unele zile: câtă D-zeu și cu câtă foame și cu câtă stranie și l'am scris în zilele răutăților răutății ca acele ce nu s'au mai pomenit când s'au sculat Rakolți Frență: Pe împărat adecă, pe cesar. Numărul ani lui Hs. Vto. rok, bji. 1709 eară dela crăciun va purcede 1710.

Foiletoanele ziarelor noastre.

Ori cine a urmărit cu atențiune desvoltarea literaturii noastre în anii din urmă — esceptionând pe perciunații internaționali și pe internaționali fără perciuni — a trebuit să rămână fermecat de vraja ce-o răspândesc șirele în cari ni-se desvălește trecutul cu lupte îndărătnice pentru apărarea legii și a țării, cu vânători sgomotoase prin codrii Moldovei sau prin văgăunele Carpaților, cu țăranii aceia blânzi și cinstiți în vremuri de liniște, aspri și îndârjiți când era vorbă de apărarea pământului, în care le zăceau casele strămoșilor, în cari e prinsă viața de azi în toată alcătuirea sa, cu toate năcazurile și bucuriile sale, și în deosebi dragostea arătată față de aceia, din sudoarea cărora izvoarește putința comodităților și de multe ori îngâmfărilor noastre.

Durere însă, că scrisul acesta nu se lățește cum ar trebui, ca să încâtușeze cu puterea farmecului său inimele tuturor acelor cari înțeleg cuprinsul slovei.

Când scriu rândurile acestea, mă gândesc la sutele de preoți și învățători, cari își petrec viața smerită în fundul cutărui sat nevenind în atingere decât foarte rar sau de loc, cu cea mai de frunte manifestare a vieții noastre, sufletești: *literatura*.

Volumele nu se cetesc, revistele tot așa. Câți dintre preoții și învățătorii noștri cetesc »Luceafărul« sau câți au văzut »Sămănătorul«?

În schimb se mai cetesc ziarele. Nu cred să fie popă românesc, care să nu aibă în casă un ziar-doue. (Sunt destui, durere! Red.). Acestea apoi sunt cetite cu de-amăruntul — în lipsa altei lecturi — de preotul, preteasa și de fata lor, în sările lungi de iarnă și în duminicile și sărbătorile de vară, când nu sunt ocupați cu alte lucruri.

Iată, D-lor Redactori dela diferitele gazete, cel mai bun dar de *Anul nou*, care s'ar putea aduce cetitorilor, prin care s'ar putea ajuta stabilirea legăturii sufletești dintre scriitori și publicul mare. În locul încercărilor copilărești în celea mai multe cazuri foarte slabe, în locul traducerilor fără nici un folos — fiind rău alese și rău lucrate — s'ar putea da reproduceri din scriitorii noștri de seamă de azi. Astfel cetitorii ziarelor în loc să cetească »Icoane din viața haremului« (titlul unui foileton dintr'o gazetă de aici dela noi) și alte nimicuri de felul acesta, și-ar răcori sufletul cu o nuvelă de Sadovean,

S. Aldea, Emilgar, Agârbiceanu, cu poesii de ale lui Coşbuc, Goga, Iosif, Mândru şi a. m. d. S'ar aduce în chipul acesta un nepreţuit folos nizuinţelor noastre pentru stabilirea unităţii culturale a Românilor din toate părţile.

Reproducerea s'ar putea face sau din revistele de frunte (Sămănătorul, Viaţa Românească, Convorbiri lit., Luceafărul) s'au direct din operele publicate în volum.

* * *

Aci când asistăm la desfăşurarea îndărătnică a puterilor, dorurile noastre după înălţimile scâldate în lumina fermecătoare a culturai, de unde să putem privi cu fruntea senină la un viitor mai fericit, *ori cine putând face, şi nevrând să facă, comite un păcat de neertat faţă de noi înşine, faţă de cultura noastră.*

Iustin Volbură.

CRONICA.

— † *Gavrilă Lazar* de Purcariţi, archidiacon-onorar, asesor konzistorial, esaminator prosinodal, protopopul districtulu Eriu, licenţiat în sta. Teologie, şi paroch în Sanislău, a încetat din viaţă în 12. Ian. n. în anul 68-lea a vieţii şi 42-lea a preoţiei şi a căsătoriei. A fost conducătorul parochiei Sanislău în curs de 30 ani şi un fruntaş de inimă în acele părţi.

— Ministrul comun de războiu, Schönaich, a spus în şedinţa dela 5. Ian. n. a delegaţiunei austriace, că cei mai buni ficiori, la miliţie, sunt aceia cari vin dela *coarnele plugului*, şi-i pare rău, că unii din ei, după slujba militară, nu se mai rentorc la plug, ci rămân prin oraşe. Vorba lui Goga despre *plugari*: »Voi cei mai buni copii ai firei, urziţi din lacrimi şi sudoare«.

— Catedrała din Arad, restaurată, s'a sfinţit în ajunul Crăciunului. Pentru reparare s'au colectat peste 50,000 cor. numai în dieceza Aradului. Episcopul a dat 5000 cor. Banca »Victoria« 4000 cor. mulţi fruntaşi mireni 100 şi mai multe coroane. Dărnicia aceasta este de toată lauda.

— Un semn despre credinţa francezilor, cari nu-s la cărma patriei lor. Eată ce ni-se scrie: Subscrisul şi pe aceasta cale îm esprim cea mai călduroasă mulţumită Magnificului şi bine credinciosului Domn Filip Raux, director general la băile de cărbuni din Borodul-mare, carele a binevoit a dărui

sfitei biserici din Borodul-mare acum de Crăciun 6 luminări de metal în stil gotic pentru altar, în preţ de 1000 coroane şi o garnitură de odăjdii pompoase în preţ de 300 coroane. D-zeu să-i ajute în toate pentru acest dar preţios. Emil Perenyi, preot în Borod.

— Joi, 3 Ian. la oarele 11, ofiţerii delegaţiunei germane, cari după cum am anunţat au sosit în Bucureşti spre a prezenta felicitări M. S. Regelui Carol cu ocazia aniversării a 50 de ani de intrare în armată, au vizitat biserica Doamna Bălaşa şi Mitropolia.

La oarele 12 au vizitat cazarma reg. 1 de geniu, însoţiţi de d. colonel Tănăsescu, comandantul regimentului şi întreg corpul ofiţeresc. După vizitarea cazărmei ofiţerii delegaţiei germane au luat dejunul în sala cea mare a cazărmei împreună cu toţi ofiţerii regimentului; s'au ridicat mai multe toasturi pentru armata germană şi cea română.

După dejun ofiţerii germani au asistat la o reprezentaţie teatrală dată de soldaţi; o alegorie cu »Moş Crăciun«.

La oarele 3 şi jumătate după amiază delegaţia a părăsit localul cazărmei mulţumind d-lui colonel Tănăsescu şi ofiţerilor de frumoasa primire ce le-a făcut.

Delegaţia a luat parte la recepţia dela ministerul de externe care a avut loc la oarele 3 şi jum., iar la oarele 5 a luat ceaiul la Jokey-club.

— Ca răscumpărare a *felicitărilor de anul nou* au contribuit pe sama bisericei române gr.-cat din *Bánffy-Huedin*.

1) Dl Andreiu Pop adv. în B.-Huedin şi soţia 12 K; 2) Ioan Gall. notariu în Secuieu 10 K; 3) Dl Vasiliu Crişan adv. în B.-Huedin şi soţia 8 K; 4) Mihaiu Mărincaş cassar de bancă 6 K; 5) Ioan Martin not. penz în Fildul de mijloc 5 K; 6) Iuliu Poruţiu dir. de bancă Almaşul-mare 5 K; 7) Constantin Căciulă contabil, B.-Huedin 3 K; 8) Ioan Peceal oficial de bancă B.-Huedin 2 K; 9) Ştefan Pop preot, Fildul de mijloc 2 K; 10) Găvrilă Cosma a Tronului econom Fildul de jos 2 K; 11) Ioan Pop protopop Morlaca 5 K; 12) Romul Pop pract. de bancă B.-Huedin 1 K; 13) Ioan Irimiaş preot Secuieu 1 K; 14) Luca Lung econom Sebeşul-mare 1 K; 15) George Tulbure preot Fildul de sus 1 K; 16) Ioan Cadar not. Ciucea 1 K; 17) Ioan Stana econom, Fildul de sus 1 K; 18) Ioan Antal econom, Fildul de Mijloc 1 K; 19) Romul Ramonczay preot Mărgău 1 K; 20) Dumitru V. Zah învăţătoriu, Fildul de jos 1 K; 21) Ioan Pantea econom, Cuchiş — 60 fil, total 69 K. 60 f. adică şeszeci şi nouă cor. 60 fil. — Dr. Andreiu Pop, curator bisericesc.

— În Grabersdorf, din Stiria, din 1 Aug. 1905 până la Crăciun 1906, mai bine de un an, n'au murit decât 2 copii, de câteva săptămâni. Comuna are vr'o 400 locuitori.

— Se publică concurs pentru 20 locuri libere la masa studenţilor academici din Cluj pe semestrul II. al anului şcolar curent. Totasemenea pentru 14 locuinţe libere în casa Petran. Reflectanţii au să-şi legitimeze sporul în studii la una din facultăţile universităţii din Cluj, starea averii lor şi a părinţilor şi faptul, că nu au bursă peste K. 500. Petiţiile au să fie înaintate la Direcţiunea »Economului« până în 25 Ianuarie n. a. c. — Direcţiunea.

— În zilele trecute au fost găsit noaptea, beat-tun, un om care a fost dus la spital, ca bolnav, şi acolo a spus, că el e Rudolf cav. de Wartner, din Berlin, care a fost milionar. Banii nu i-au folosit la nimic bine.

— Studentul *Hunyadoff* (!) din Charkov (Rusia), şi-a omorât chiar pe tatăl său, la porunca comitetului revoluţionar — pentrucă tatăl său era în slujba poliţiei.

— În China a izbucnit foamete. Milioane de oameni sunt aproape de perire.

— Din *Basarabia* tot veşti bune, de deşteptare, ne vin. Ziarul »Basarabia« din Chişinău, Nr. 55, aduce ştirea că la 8 Decembrie a fost, la seminarul de acolo, prima lecţie de limba română! De o cam dată limba română se predă numai în clasele superioare, în mod facultativ. Din clasa a 5-a s'au înscris 35 de elevi din 50 câţi sunt în total. Profesor e d. Cr. D. Constantinescu, care şi-a făcut studiile la Academia duhovnicească din Kiev.

La introducerea cursului său, d. Constantinescu a vorbit despre origina daco-romană a Românilor şi a limbei româneşti.

— La începutul lui Ianuarie va apare în Basarabia, în oraşul Chişinău, un nou ziar românesc; el se va numi »*Moldoveanul*«. Redactor-editor al ziarului e d. George Madan, publicist cunoscut la noi şi fost artist al Teatrului Naţional din Bucureşti.

— Se anunţă din Sieniava, ţinutul Jaroslau (Galiţia), că s'a ținut acolo un mare meeting de protestare contra persecuţiunii polonezilor în Prusia. S'a votat o ordine de zi prin care se exprimă admiraţie pentru copii polonezi cari au luat parte la greva şcolară, invitându-se populaţiuneu poloneză să boicoteze mărfurile prusiane. Rezoluţiunea a fost predată clubului polonez, iar copii de pe ea au fost trimise Parlamentului şi ministerului de externe.

S'a ținut şi la Brody o astfel de întrunire de protestare.

— Chestia fraţilor din *Macedonia* face mari încurcături la patriarhia Ţărigradului. Incercările bătrânului Cap bisericesc de a înmuia pe membri sinodului în favorul drepturilor

firești ale fraților noștri au rămas fără rezultat. În timpul ședinței cum se telegrafează s'a întâmplat un incident, patriarhul tratând de mincinos pe mitropolitul din Grebena. În urma intervenției membrilor Sinodului, incidentul a fost aplanat.

Patriarhul a propus apoi să se discute chestiunea aromânească împreună cu celelalte chestiuni pendinte cu Poarta, de oarece poarta a declarat că regularea acestor chestiuni e posibilă numai atunci când se va rezolva chestiunea aromânească.

Membrii Sinodului au combătut propunerea declarând că chestiunea aromânească e de natură pur grecească și deci numai de competența Sinodului.

Consiliul laic a acceptat acest mod de a vedea,

Abia după ce Sinodul va fi făcut oare-cari concesii, această chestiune va putea fi adusă înaintea celor două consilii. Cu actualul Sinod însă o soluțiune pare foarte dificilă.

După obicinuita reînnoire parțială a Sinodului care se face după Crăciun, se poate ca noul Sinod să fie mai împăciuitor.

— Dl Simion Pop, intendant la institutul corectoriu din Cluj, a fost numit controlor la penitenciarul din Șopron. (Lupta).

— *Hymen*. D-șoara Nelly Milca și d-l Laurean Moldovan se vor cununa la 20 Ian. n. 1907 în biserica din Basna.

— Cât costă alcoolismul pe Franța? S'a făcut o mică statistică pentru ca să se știe cât costă pe an alcoolismul în Franța și s'a constatat următoarele: Valoarea alcoolului consumat pe an (afară de dări) se urcă la suma de 128,298,380 fr. Zilele perdate de lucru din cauza beției 1,340,174,500 fr. Cheltuieli de tratament medical al accidentelor produse din cauza beției 70,840,000 fr. Sinucideri și morți în urma alcoolismului s'a evaluat la 1,922,000 fr. Intreținerea nebunilor alcoolici impune bugetului public 8890,000 fr. Iată dar că în Franța, pe stat, pe familie, pe individ, căci cu toții contribuie la aceste sume, alcoolismul costă aproape un miliard și jumătate franci pe an!!

Cărți — Reviste — Ziare.

— *Neamul Românesc* (nr. 6) publică dintr'o scrisoare a unui preot bucovinean date foarte dureroase, a căror concluzie este: Bucovina a încetat de mult a mai fi o țară românească; toți Românii din Bucovina nu ajung numărul locuitorilor din București și străinii formează aproape majoritatea absolută. Eată ce a însămnat alianța greșită a »democrațiilor« români cu străinii în contra foștilor aderenți ai partidului național poporal — zice »Un preot«. Altfel nrul acesta al »Neamului Românesc« e plin, ca toate celelalte, de informații interesante. Are primarticol »o pedeapsă« de lorga și o scrisoare

din Budapesta, care spune multe de toate, însă nimic de vorbirea deputatului Goldiș.

— *Ramuri* harnica revistă lunară din Craiova, întră cu putere nouă în anul al II. al vieții sale. Nr. 1 are o copertă frumoasă, ce învește articoli aleși. D. N. Bănescu exprimă nădejdea redacției pentru viitor asigurându-și colaborarea unor forțe distinse ca dnii: Agârbiceanu, Gârleanu, Măndru. Agârbiceanu are o schiță »Tuțu Ilie«. Locotinent Vulovici își cântă »Sabia«. D. Tomescu descrie după călătoria sa din vară: Poiana Sibiului. »Intr'un asemenea sat însă trebuie să se ale și o mare voinicie și frumșeță de suflet, creată prin școală și prin lumina cărților. Atunci — încheie d-l Tomescu — aceasta minunată cetate de munte... va prețui mai mult decât chiar acel mărgăritar al Ardealului, decât acea Săliște înorășenită«. La »cronică« se înseamnă cu laudă și »Căilindarul dela Cluj«. Abon. 6 lei. Adresa: Craiova, Știrbei-Vodă.

— *Revista Teologică*, organ pentru știința și viața bisericească, redactată de un comitet, în frunte cu d-l Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial în Sibiu. Apare lunar și costă 6 cor. pe an. Adresa str. Măcelarilor 45.

Nr. 1 se prezintă, ca înfătoșare simpatic, ca cuprins destul de interesant. Programul redacției, într'un ton cuvios și cinstit promite multe bune; numai de s'ar observa acurat. Partea științifică o constituie articolii: Universalitatea religiunii, de Dr. N. Bălan și Critica biblică mai înaltă, de Dr. Al. Crăciunescu, amândoi profesori tineri și de nădejde, la seminarul teologic din Sibiu. Articoli mai mult bisericești decât științifici dau Aug. Hamzea (Din greutățile vieții pastorale), Dr. E. Roșca (Protopresbiterii), G. Tulbure (Pastoralele mitrop. Șaguna). Are informațiuni (despre biserica rusească și săpăturile din Efez; despre lupta din Franca nimic.); notițe literare (S-a — Secula? caută să fie ceva mai obiectiv în aprețierea cărții pâr. Mangra despre Sava Brancovici, în care chestiune cuvântul din urmă de sigur nu s'a spus încă).

Dorim din toată inima, ca confrății dela »Revista Teologică« să izbutească spre cinstea biserice și spre folosul neamului a face cea ce țintesc, — de a da adecă — formelor de organizațiune bisericească un conținut mai plin, ca să pulzeze în acest organism »elementul viu și de viață dătător: credința vie și nestrămutată, convingerea și însuflețirea religioasă« și membrii clerului — cari cu preferință se numesc și se socotesc funcționari, cari umblă după salarii tot mai mari — »ca să aibă pentru ce tăcea« — să devină cu adevărat gregari ai lui Christos și »apostoli devotați ai altarului și culturei românești«.

— »Plugarul Român« din Timișoara, are articol de Crăciun de tinerul Atanasie Pantea. Face bine, că reproduce din »Neamul Românesc« articolul »Neam de săraci« de Iorga.

— *Drapelul* de Crăciun publică frumoase cugetări de Victor Hugo. Eată una: »Ochiul numai printre lacrimi vede bine pe Dumnezeu«.

— *Albina* din București (nr. 13—14) are un scurt dar bun articol de Coșbuc: Negligența și neorânduiala.

— *Foaia Școlastică* din Blaj, nr. 1. din an. al X. apare în forma și cu fondul vechiu. Nu știe nimic de svârcolirile primejdioase ce se petrec în sinul învățătorilor al căror *organ* este. Toți articolii ce cuprinde, afară de primul — se încheie cu stereotipicul »va urma« cea ce înseamnă, că nu vor fi cetiți. Așa *nu* se face interesantă o foaiă.

— *Revista Bistriței* (51) are articol de Crăciun de P. Grapini. »Ziua păcii vine ca o *carte veche* și pururea nouă. plină de dar și de adevăr«. De am învăța să prețuim cărțile vechi. — Păr. I. Baciș se apără cu succes de critica, deplasată de sigur, a »Tel. Român« despre »William Tell.« N'am văzut cartea, dar pre cum apare p. Baciș n'a avut pretenție de a da o traducere alui Tell, ci o simplă, și nepretențioasă, popularizare a figurei, despre care s'a scris de mulți alții, și înainte de Schiller.

— »Vocea Tutovei« din *Bârlad* zice în nr. de Crăciun: »Azi patria românească sărbătorește cu aceeași dragoste venirea pe lume a Mântuitorului, dar tot azi, mulțimea aceea rugătoare spre îndreptarea căreia a venit Isus Christos lăncezește în cea mai complectă desnaștere și decepție, căci mântuitorul nu-i apare nicăiri.« —

Vorbește cu laudă de societatea »Stroe Belloescu« a elevilor dela liceu și școala normală și dorește — cu dreptul — să se înrădăcineze și dragostea de biserică, părăsită de prezent.

„Răvașul“ Clujului.

— În presara de anul-nou s'a dat în cancelaria parochială o serată. S'a declamat »Dreptul Simeon« al lui Dafin, de o domnișoară. »La noi« de Goga, de un tânăr stud. Corul meseriașilor a cântat 2 piese, țăranul P. Pușcaș, o doină: »Rară floare e norocul«. Escelente au fost acordurile de violină ale virtuosului V. Muntean. Dr. Iuliu Florian a ținut o conferință »din viața vechilor creștini«. Dr. E. Dăianu a rostit cuvântările de început și încheiere. Lumea, multă și distinsă, s'a depărtat mulțămită, urându-și an-nou fericit!

— S'au răscumpărat felicitările de anul nou în favorul noii biserici gr.-cat din Cluj Domnii: Leontin Pop 2 cor.

Ladislau Pop 1 cor. Basiliu Basiota 2 cor. Ioan Nestor 1 cor. Dr. Amos Frâncu 2 cor. Vas. Pop 1 cor. Vas. Ranta 2 cor. Petru P. Bariţiu 2 cor. Dr. Ştefan Morariu 2 cor. Valentin Poruţiu 1 cor. Nic. Moldovan 1 cor.

Şi-a răscumpărat felicitările de anul nou, în favorul mesei studenţilor, Domnul Dr. V. Poruţiu, 10 cor.

— *La pomul de Crăciun* al copiilor dela şcoala românească din Cluj au dat: Teodor Baba 12,20 fil. Maria Titieni 1 cor. Gavrilă Stanciu 1 cor. Ioan. Borza 1 cor. Ioan Crişan 2 cor. Const. Tămaş 1 cor. Gheorghe Farago 5 cor. Ioan Pop 1 cor. Gh. Moldovan 1 cor. Ana Bangur 1 cor. Susana Cioplea 1 cor. Mariţi Pop 1 cor. Iosif Cioplea 1 cor. 10 fil. Lad. Pop asesor 1 cor. D-na Olga Dragomir 30 fil. Ales. Dragomir 30 fil. Dr. E. Dăianu 5 cor. Dr. Iuliu Florian 5 cor. Eug. P. Pecurariu 2 cor. Mihail Radu 1 cor. Dr. Ioan Raţiu prof. Blaj, 2 cor. Dr. Amos Frâncu, adv. 2 cor. N. N. 1 cor. Stefan N. 60 fil. Virginia Pop 1 cor. Petru P. Bariţiu 2 cor. Vasile Ranta jude 2 cor. Susana Béres 2 cor. Ioan Pop of. la poştă 1 cor. Dr. V. Poruţiu 2 cor. Ana Dr. Morariu 2 cor. Terezia Baldi 1 cor. Iosefa Căciulă 2 cor. Văd. Ales. Comanescu 3 cor. Catarina Pop 2 cor. Gheorghe Vlad 1 cor. Dumitru Voniga 1 cor. A. Mandeal 2 cor. Dr. Iuliu Pordea 1 cor. D-na Olivia Telea 1 cor. Dr. Cassiu Maniu 2 cor. Tulliu Roşescu 1 cor. Nic. Moldovan croitor 1 cor. D-na Paulina Popovicu 5 cor. D-na Moldovan N. 1 cor. D-na Ana A. Popp 3 cor. D-na văd. Susana Truţa 2 cor. D-l Ioan Nestor 2 cor. Dumitru Pop protopop militar 1 cor. Maria Chiras 1 cor. D-na Ana Motta Cluj 6 cor.

— *Dare de seamă despre suprasolvirile intrate cu ocaziunea picnicului tinerimii române din Cluj.* Au suprasolvit următorii Domni şi Doamne: Alex. Mocsonyi 30 cor. V. E. Moldovan 18 cor. Veronica Poruţiu 8 cor. Dr. Elie Dăianu 10 cor. Dr. I. Florian 8 cor. E. Pop Păcurar 3 cor. Reveca Drăgan 4 cor. An. Moldovan 4 cor. Sim. Pop 4 cor. Loc. Cutean 8 cor. Loc. Neamţ 1 cor. Căpitanul Popa 2 cor. P. Chereşteş 10 cor. P. Bariţiu 3 cor. Hermina Moldovan 8 cor. Dr. Valer Moldovan 13 cor. Subl. Macavei 1 cor. subl. Rhein 1 cor. Loc. Chirilă 1 cor. Nic. Tincu 20 cor. A. Mandeal 3 cor. Maria Şagan 3 cor. R. Buticescu 4 cor. Ranta Laura 3 cor. V. Hossu 15 cor. Dr. I. Vajda 25 cor. fam. Biró 5 cor. Dr. I. Pordea 2 cor. Dr. V. Poruţiu 18 cor. Dr. Ioan Kerekes 18 cor. Dr. Popescu 25 cor. Dr. A. Frâncu 8 cor. Dr. A. Isac 15 cor. Gróf Bánffy M. 20 cor. Dr. L. Leményi 10 cor. Dr. Iustin Pop 5 cor. G. Şuta 4 cor. Dr. Zos. Chirtop 10 cor. Dr. Aurel Novac 10 cor. G. Stancu 5 cor. Vas. Saltelechi 2 cor. N. Popovicu 5

cor. I. Hăţiegan 5 cor. V. Boneu 2 cor. Dr. Laurenţiu Pop 5 cor. I. Lenca 6 cor. D-na Nistor 5 cor. Nic. Vulcu 5 cor. Dr. Iosif Gall 20 cor. Dr. Alex. German 10 cor. Gheorghe Pop de Băseşti 25 cor. Dr. Vict. Moldovan 5 cor. Gavriil Tripon 10 cor. Francisc Hossu Longin 10 cor. Venitul curat de 162 cor. s'a dat comitetului parochial al bisericii gr.-cat. pentru acoperirea speselor avute cu repararea acestei biserici. Din partea noastră mulţumim cordial tuturor acelor Domni şi Doamne, cari cu deosebită bună voinţă au contribuit la ajungerea frumosului succes material şi moral al Picnicului. Voicu Niţescu preşedinte. Remus Furdul cassar.

Poşta Redacţiei şi Administraţiei.

»Călimbarele dela Cluj« s'au trecut, abia vom putea plini coman-
dele de până acum, după ce vom aduna ce va fi mai rămas pe la vân-
zători. Cerem deci răbdare. P-iu. Am dori adresa completă.

Tuturor *amicilor* şi *binevoitorilor*, cari ne-au cercetat cu scrisori de felicitare din prilejul anului nou, şi-a noului format ce am dat *Răvaşului*, le aducem sincere mulţumiri. Ştim preţul aceste manifestări spontane a sufletelor, cari ne înţeleg, şi cari urmăresc cu atenţiune şi simpatie nizuinţele noastre modeste, şi vom căuta să ne facem, de aci încolo, vrednici de ele. — Amicului **G. P. Bl.** Mulţumiri pentru serviţiile preţioase. Ne-am convins, că Cipariu a cunoscut cuprinsul, diplomelor, ce le avem la mână. Ne-ai făcut înse şi alte servicii mai însemnate. — **Pata.** Mii de mulţumiri. Nici o surprindere mai plăcută ca aceasta: c. nou şi cărţi vechi! Omagii celor ce se cuvine.

Numeri singuratici din «Răvaşul» 10 fileri.

O minune în lume!

Gratis şi franco acasă

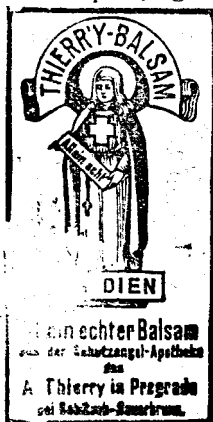
primeşte ori cine un orologiu elveţian Remontoir Roskopf-patent, cu umblare de 36 oare, cu garanţie în scris pe 3 ani, împreună cu un lanţ, de panteră aurit, 1 toaletă de călătorie; 1 condeiu prima de nichel un briceag englezesc, cu 5 părţi, 1 tub de chichlimbar pentru ţigări şi ţigarete; 1 cravată de mătăasă pentru domni, 1 barometru şi încă o şatulă cu 144 bucăţi de pene de scris de oţel şi 100 de cărţi post. ilustr. pentru numai 250 florini.

Trimitere prin rambursă

S. URBACH, KRAKAU nr. 242.

La comanda alor 2 pachete se adaugă gratis un briciu angl; ce nu convine, se retrimite banii retour. 1

Scutit prin lege!

Fiecare imitație va fi pedepsită!

Veritabil e numai Balsamul lui Thierry

cu sămnușul călugărișilor. 12 sticle mici sau 6 duple sau o sticlă mare patent costau K. 5.

Alfia Centifolia lui Thierry
contra ranelor, inflamațiilor, vătămurilor.
5 tighii K. 3'60. Se trimit sau pe lângă ram-
bursă sau trimițând banii înainte.

Aceste două mijloace sunt foarte cunoscute.

Adresa: **A. Thierry, Pregrada**
la Rohits-Sauerbrunn.

Depou în cele mai multe farmacii. Broșuri cu
multe scrisori de mulțumită se trimit gratuit.

Cine suferă de (nevoie)
sgârșciuri și stări ner-
trimită gratis și franco dela

Epilepsie

voase, se ceară broșura
despre Epilepsie, care se
»Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt
a. Main. 15-52

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește **asigurări pe viață**
pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incaso anual	Avere proprie
Cor.: 34,600.000	Cor.: 274,000.000

Dividende solvite	Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000	Cor.: 570,000.000

Agentura generală pentru Transilvania:
Cluj. Strada Ferencz-József Nr. 17.

Filiala pentru Ungaria:
Budapesta, Strada Kossuth-Lajos nr. 4
în Palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:
Edinburg. (Anglia).

TEODOR V. PĂCĂȚIAN

Cartea de aur

sau

Luptele politice naționale
ale Românilor de sub
coroana ungară

Vol. IV.

Dieta din 1865—1868.
Legea de naționalități.
Discuția asupra proiec-
telor de lege.

— 8° mare 864 pag. —
Prețul: 10 cor.

Tipografia „Carmen“ Petru P. Barițiu în Cluj.